اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰی سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ط بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ط

فيضانِ امام بُخاري رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه

دعائے عطّار: يا ربّ كريم! څوك چې دا رساله "فيضانِ امام بخاري رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه" اولولي يا ئې واوري، هغه ته د امام بُخاري رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه د عشقِ رسول نه حصَّه عطا كړې او بے حسابه ئې اوبخښې. اٰمِين بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِين صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

د درود شريف فضيلت

د الله پاك خوږ حبيب صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ارشاد فرمائيلي دي: څوک چې په ما باندې يو ځل درود شريف اوليږي، الله پاك به په هغه باندې لس ځله رحمتونه نازل كړي. (مسلم شريف، ص172حديث912)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ عَلٰى مُحَمَّد

بيرته بِينا شو (حكايت)

د يو وړوكي ماشوم والد وفات شوے وو، د الله پاك كار وو چې په ماشوم والي كښې هغه [ماشوم] په سترګو نابِينا شو. د هغه نيك سيرته والِده صاحِبه ډيره خفه شوه، هغې د خپل بچي علاج هم اوكړو خو د هغه د سترګو نظر بيرته رانغلو، بے وسه مور ئې ډيره پريشانه شوه، هغې به د دې غمه ژړل او د الله پاك نه به ئې د خپل بچي د بينائي بيرته راتلو دُعاګاني كولې، د الله پاك رحمت په جوش كښې راغلو او په هغې نيكه بي بي باندې ئې رحم اوفرمائيلو. داسې اوشو چې يوه شپه د هغې قِسمت بيدار شو، په [illegible] ب كې [illegible] ته د الله پاك خليل حضرت اِبراهيم عَلَيْهِ السَّلام تشريف راوړو او ورته ئې

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ارشاد اوفرمائيلو: الله پاك ستا د دُعاګانو په وجه ستا د بچي سترګي بينا كړي دي. سحر چي راپاشيدله نو خپل خوږ ماشوم ئي اوليدلو نو اَلْحَمْدُلِلّٰه! د هغه سترګي بينا شوي وے.

(تفهيمُ البُخاری، ج1، ص4 مُلَخَّصاً)

خوږو او محترمو اسلامي ورونړو! آيا تاسو ته معلومه ده چي هغه خوش نصيبه ماشوم څوك وو؟ آو جي! هغه ماشوم وروسته لوئي مُحَدِّث جوړ شو، او هغوئي د امام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه په نوم ياديږي. **د اللّٰهُ رَبُّ الْعِزَّت دِ په هغوئي رحمت وي او د هغوئي په خاطر دِ زمونږه بے حِسابه بخښنه اوشي. اٰمِيْن بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِيْن صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم**

د امام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه تعارُف

امام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه په 13 شوال 194 هجرئ کښي د جُمعې مبارکي په ورځ (د اُزبکستان په يو ښار) بُخارا کښي پيدا شو. د هغوئي نوم مُحَمَّد او کنيت ابو عبدُ الله دے. (فتح الباری، ج1، ص452) د هغوئي په القاباتو کښي دا هم دي: اَمِيرُ المُؤمِنين فِي الحديث، حافِظُ الحديث، ناصِرُ الاحاديثِ النَّبَوِيَّه، حِبرُ الاسلام، سَيِّدُ الفُقَهاءِ وَالمُحَدِّثِين، اِمامُ المُسلِمِين او شيخُ المُؤمِنِين وغيره. (سير اعلام النبلاء، ج10، ص299، طبقاتُ الشافعيه الکبُرٰی، ج2، ص212، مقدمه نُزهةُ القاری، ج1، ص106، الاعلام للزرکلی، ج6، ص34)

د امام بُخاری رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه والد صاحب

خوږو او محترمو اسلامي ورونړو! د امام بُخاری رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه والد صاحب حضرت اسماعيل بِن ابراهيم رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه د اِمام مالك رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه شاګرد او ولیِ کامل حضرت عبدُالله بِن مبارك رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه صحبت يافته وو. د هغوئي رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه د تقوٰی او پرهيزګارئ عالَم دا وو چي خپل مال و دولت به ئي د شُبهاتو (داسي خيزونه چي د هغي په حلال او

(c) ketabton.com: The Digital Library

حرام کيدو کښې شك وي د هغې) نه بچ ساتلو. د وفات په وخت کښې ئې ارشاد اوفرمائيلو: زما سره چې څومره مال دے زما د علم مطابق په هغې کښې يو هم شك والا درهم نشته. (ارشادالسارى،ج1،ص55) د الله پاك دِ په هغوئي رحمت وي او د هغوئي په برکت دِ زمونږه بے حسابه بخښنه اوشي.اٰمِيْن بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِيْن صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

نہ مجھ کو آزماؤ دنیا کا مال و زر عطا کر کے عطا کر اپنا غم او چشمِ گریاں یا رسولَ الله

(وسائل بخشش مرمم ص 340)

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ عَلٰى مُحَمَّد

د نيکو والدينو برکتونه

خورو او محترمو اسلامي ورونړو! د امام بُخاري رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه د والد تقوٰى او پرهيزګارئ څه شان وو، واقعي شك والا مال نه بچ کيدل لوئ کمال دے، خو افسوس! نن د شك والا مال نه بچ کيدل خو لا لرې خبره ده، خلق د حرامو نه نه بچ کيږي، ياد لرئ! د حرام مال غټ سپيروالے دے، حرام مال د نسلونو کردار بربادولے شي، د خپل اولاد د شريعت و سُنَّت مطابق پالنه کولو سره سره حلال ګټلو او حلال خوړلو ضرور خيال ساتئ، ګني ياد ساتئ! د حرام مال خوړلو سپيروالي په وجه به د قيامت په ورځ سخته سزا درکولے شي، يو دردناك روايت واورئ او دحلال ګټلو، حلال خوړلو فِکر اوکړئ، خدائ دِ نکړي که چرته مو حرام مال حاصل کړے وي نو د هغې نه رښتيني توبه اوکړئ او د هغي په باره کښې د مفتئِ اسلام نه رهنمائي واخلئ او ځان خلاص کړئ ګني سخته پريشانه کيدے شئ.

د بدنصيبه خاوند او پلار (حکايت)

(c) ketabton.com: The Digital Library

په روايت كښې دي: د سړي سره تَعَلُّق لرونكو كښې به وړومبې د هغه بي بي او د هغه اولاد وي، دا ټول (يعني بي بي، بچي به په ورځ د قيامت) د الله پاك مخے ته ولاړ وي، عرض به اوكړي: اے زمونږه ربه! مونږ ته د دې كس نه زمونږه حق راكړې، ځكه چې ده كله هم مونږ ته د ديني كارونو تعليم نه دې راكړے او ده به په مونږه "حرام" خوړلو او مونږ ته د هغې علم نه وو، بيا به هغه كس د "حرامو په ګټلو" دومره اووهلے شي چې د هغه غوښه به اورژيږي، بيا به هغه كس د ميزان [د تلے] خوا ته راويستے شي، فرښتې به د غر همره د هغه نيكۍ راوړي، نو د هغه بال بچو نه به يو كس په را مخكښې كيدو اووائي: زما نيكۍ لږې دي، نو هغه به د هغه د نيكو نه واخلي، دغه شان د هغه د كور افراد به د هغه ټولې نيكۍ واخلي او هغه به خپل اهل و عيال ته په ډيره مايوسۍ اوګوري او اووائي به: اوس زما په شا باندې هغه ګناه او ظلمونه پاتي شو كوم چې ما ستاسو د پاره كړي وو. فرښتې به اووائي: دا هغه (بدنصيبه) كس دے د چا نيكۍ چې د هغه د كور كسانو واخستې او دا د هغوئي په وجه دوزخ ته لاړو. (قرة العيون، ص401، نیکیوں کی جزائیں اور گناہوں کی سزائیں، ص93)

یاربّ بچالے تُو مجھے نارِ جحیم سے اولاد پر بھی بلکہ جہنّم حرام ہو

(وسائل بخشش مرمم ص 340)

د نيك كار سره د حرامو اخستل خرڅول

د الله پاك آخري نبـي مُحَمَّدِ عربي صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ارشاد فرمائيلي دي: د قيامت په ورځ به څه خلق پيش كړے شي د كومو سره چې به د تِهامه د غر برابر نيكۍ وي خو چې كله هغوئي راويستلے شي نو الله پاك به د هغوئي ټولې نيكۍ باطلې كړي او بيا به هغوئي دوزخ ته غوزار كړے شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

عرض اوکړے شو: يَـارَسُـولَ الله صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم! د دې څه وجه ده؟ ارشاد ئې اوفرمائيلو: هغه خلقو به لمُونځونه کولو، زکوٰة به ئې ورکولو او حج به ئې کولو خو چې کله به د هغوئې مخې ته حرام راغلل نو هغه به ئې اخستلو الله پاك د هغوئې اعمال باطل کړه.

(کتاب الکبائر، ص136)

جو ڈاکا نیں خیانت سے چمکائیں گے! کیا اُنہیں زَر کے انبار کام آئیں گے؟
قہرِ قہار سے کیا بچا پائیں گے؟ جی نہیں، نارِ دوزخ میں لے جائیں گے

خوفناك آواز

په يو بل حديثِ پاك کښې دي: چا چې د حرام يو څيز خوړلے وي د هغه په خيټه کښې به اور بل کړے شي او هغه چې کوم وخت د خپل قبر نه را پاځي تول مخلوق به د هغه د خوفناك آواز نه اورېبږي تردې چې الله پاك به د مخلوق په مينځ کښې کومه فيصله فرمائي اوبه فرمائي.

(قرة العيون، ص392)

خوږو او محترمو اسلامي ورونړو! که مور و پلار په قرآن و حديث باندې عمل کوونکي، د الله ويره لرونکي وي نو اولاد به هم د مور وپلار په فيض سره د تقوٰی و پرهيزګارئ په لاره روان وي. د امام بُخاري رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه مور و پلار ته د عبادت و پرهيزګارئ دُنياوي نفع کومه چې دې حضراتو ته نصيب شوه هغه د هغوئې د ځوئ ''اِمامُ المُحَدِّثين'' کيدو په صورت کښې نصيب شوه، کوم چې په تولہ دُنيا کښې خلق د ''اِمام بُخاري رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه'' په نوم سره ياد ساتي او د هغوئې د ليکونکې مشهور کتاب ''صحيح بُخاري'' د فيضان نه مالا مال کيږي.

بے ادب ماں باادب اولاد جن سکتی نہیں معدنِ زر معدنِ فولاد بن سکتی نہیں

(c) ketabton.com: The Digital Library

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ عَلٰى مُحَمَّد

د نيك والدينو بركتونه

حضرت عبدُ الله بِن عباس رَضِیَ اللهُ عَنْهُما فرمائی: بيشكه الله پاك د انسان د نيكو كارئ په وجه د هغه اولاد او اولاد، در اولاد [يعني ځامن، نمسي او د نمسو د ځامنو] اصلاح فرمائي او د هغه د نسل او ګاونډيانو حفاظت كوي او هغه ټول د الله له طرفه په پرده او امان كښې اوسي. (تفسير درمنثور، ج5، ص422)

پير ومرشد پر مرے ماں باپ ہو سدا رحمت اے نانائے حسین

خوږو او محترمو اسلامي ورونړو! د حديثِ پاك په مباركه دُنيا كښې چې كومه مرتبه او مقام امام بُخاري رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه ته حاصل شوي دے د هغې مثال ډير اوچت دے، هغوئي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه ته په لكونو احاديثِ مباركه زباني ياد وو، په هغوئي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه باندې د الله پاك او د خوږ نبـي صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم خاص فضل و كرم وو. امام بُخاري رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه يو ځل خوب اوليدلو چې زه د خوږ آقا صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم د بدن مبارك نه مچان شړم، په خوب ليدلو ډير پريشانه شو چې د حُضُورِ اكرَم صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم په مبارك بدن باندې كله هم مچان نه دي ناست. علمائے كرامو د خوب دا تعبير بيان كړو: چې تاسو ته دِ مبارك شي، په احاديثو كښې چې چا [د خپل ځان نه څه الفاظ] ملاؤ كړي دي هغه به تاسو پاك و صاف كړئ.

(مقدمه فتح الباری، الفصل الاول، ج1، ص9)

د اُستاذ نظر كوم ځائ ته اورسولو (حكايت)

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت امام محمد بن اسماعيل بُخاري رَحْمَةُاللهِعَلَيْه د امام اعظم ابوحنيفه رَحْمَةُاللهِعَلَيْه قابل ترين شاګرد اِمام محمد رَحْمَةُاللهِعَلَيْه په خدمت بابرکت کښې حاضر شو او په فقه کښې "کتاب الصلوٰة" ئې زده کول شروع کړه. اِمام محمد رَحْمَةُاللهِعَلَيْه چې کله د هغوئي طبيعت علمِ حديث طرف ته مائل اوليدلو نو هغوئي ته ئې اوفرمائيل: "تاسو لاړ شئ او علمِ حديث حاصل کړئ." چې کله اِمام بُخاري رَحْمَةُاللهِعَلَيْه د خپل اُستاذِ محترم رَحْمَةُ اللهِعَلَيْه مشوره قبوله کړه او علمِ حديث حاصلول ئې شروع کړه نو ليدونکو اوليدلو چې هغوئي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه د ټولو اَئِمَّه حديث نه مخکښې شو.

(راهِ علم، ص36، تعليمُ المُتَعَلِّم، ص52)

د څلويښتو کالو پورې ئې وچه ډوډئ خوړله (حکايت)

اے عاشقانِ اِمام بُخاري! اِمام بُخاري رَحْمَةُاللهِعَلَيْه د علم د طلب په دوران کښې بعضې وخت وچ بوټي خوړلي دي او وخت ئې تير کړے دے، هغوئي به په ورځ کښې صرف دوه يا درے بادامه خوړل. يو ځل بيمار شو نو ډاکټرانو اووئيل چې د اوچې ډوډئ خوړلو په وجه د دوئي کولمې اوچې شوي دي، هغه وخت هغوئي رَحْمَةُاللهِ عَلَيْهاوفرمائيل: د څلويښتو کالو نه زه اوچه ډوډئ خوړم او په دې موده کښې ما بالکل سالن [يعني اينګولے] نه دې خوړلے. (تذکرة المُحَدِّثين، ص183 بتغيرٍ)

باکمال قُوَّتِ حافظه (حکايت)

حضرت محمد بِن ابي حاتم فرمائي: ما د حاشد بن اسماعيل او يو بل بُزُرګ نه اوريدلي دي، هغوئي دواړه بيانوي چې اِمام بُخاري رَحْمَةُاللهِعَلَيْه په کم عمر کښې زمونږ سره علمِ حديث حاصلولو د پاره د بصرې د علمائے کرامو په خدمت کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

حاضريدلو، د امام بُخاري رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه نه علاوه مونږ تولو ملګرو به احاديث محفوظ كولو د پاره ليكل، شپاړس ورځو تيريدو نه پس يوه ورځ مونږه اِمام بُخاري رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه اورټلو چې تاسو احاديث محفوظ نه كولو په وجه د دومره ورځو محنت ضائع كړو. د دې په اوريدلو اِمام بُخاري رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه مونږ ته ارشاد اوفرمائيل: ښه ده تاسو خپل ليكونكي صفحې راوړئ، مونږه خپلې خپلې صفحےراوړې، اِمام بُخاري رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه احاديثِ مباركه زباني لوستل شروع كړه، تردې چې هغوئي د پينځَلَّس زرو نه زيات احاديث زباني واورول، د دې په اوريدلو زمونږ ګمان شو چې مونږ ته دا روايات اِمام بُخاري رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه ليكلي دي.

(ارشاد الساری، ج1، ص59 مفهوماً)

اويا زره احاديث ورته ياد وو (حكايت)

خوږو او محترمو اسلامي ورونړو! اِمام بُخاري رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡهبه چې كوم كتاب يو ځل اوكتلو هغه به ورته زباني يادېدلو. د علم حاصلولو په شروع ورځو كښې هغوئي رَحۡمَةُ اللهِ عَلَيۡهته اويا زره احاديث زباني ياد وو او وروسته دا شمير درې لكو (يعني 3 لاك) ته اورسيدلو، يو ځل حضرت سُليمان بِن مجاهد رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه د حضرت محمد بن سلام رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه په خدمت كښې حاضر شو نو حضرت محمد بِن سلام رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡهحضرت سُليمان بِن مجاهد رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه ته اوفرمائيل: كه تاسو لږ ساعت مخكښې راغلي وے نو ما به تاسو ته هغه ماشوم ښودلے وے كوم چې د اويازره احاديثو حافظ دے. دې هيرانوونكي خبره اوريدلو باندې د حضرت سُليمان بِن مجاهد رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه په زړه كښې د امام بُخاري رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه سره د ملاقات كولو شوق پيدا شو، د حضرت محمد بِن سلام رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡهد محفل فارغيدو نه پس حضرت سُليمان بِن مجاهد رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه د امام بُخاري رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه لټون شروع كړو، چې كله ئې (د امام بُخاري رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡهسره) ملاقات اوشو نو حضرت سُليمان بِن مجاهد رَحۡمَةُاللهِ عَلَيۡه اوفرمائيل: آيا د اويا زره احاديثو حافظ تاسو ئې؟ د دې په اوريدلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

امام بُخاري رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه اوفرمائيل: آو جي! زه هم هغه حافظ يم، بلکه ما ته د دې نه زيات احاديث ياد دي او د کومو صحابهٔ کرامو عليهِمُ الرِّضوان او تابعينو عليهِمُ الرَّحمه نه زه روايت کووم په هغوئي کښې د اکثرو تاريخ پيدائش، د اوسيدلو ځائ او تاريخ وفات هم پيژنم.

(ارشاد الساری، ج1، ص59)

د حافظے مضبوطيدلو يو راز

د اِمام بُخاري رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه نه تپوس اوکړے شو: آيا د حافظے مضبوطولو هم څه دوا شته دے؟ هغوئي رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه اوفرمائيل: دوا خو را ته معلومه نه ده، البته ما ډيره توجه او استقامت سره مطالعه کول د قُوَّتِ حافظه د پاره ډير فائده مند مونډلي دي.(فتح البارى، ج1، ص460)

د امام بُخاري رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه حديث داني

محمد بِن اسحٰق بِن خُزيمه رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه فرمائي: ما د آسمان لاندې د محمد بِن اسماعيل بُخاري رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه نه زيات د حديث يو عالِم او حافظ نه دے ليدلے، تردې پورې وئيل کيږي چې کوم حديث "محمد بِن اسماعيل" نه پيژني هغه حديث نه دے.

بُخاري شريف ئې څنګه ليکلے دے؟

اِمام بُخاري رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه فرمائي: ما چې کله هم په خپل کتاب (**صحيح بُخارى**) کښې د حديث ليکلو اراده کړې ده نو د هغې نه مخکښې مې غُسل کړے دے او دوه رکعته لمُونځ مې ادا کړے دے. ما په دې کتاب کښې موجود احاديث د شپږ لکو احاديثو

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه منتخب كړي دي، ما په شپاړسو كالو كښې دا كتاب ليكلے دے او دا كتاب زما او د الله پاك په مينځ كښې حُجَّت (يعني دليل دے) دے. (المُستطرف، ج1، ص40)

د بُخاري شريف مقبوليت

خوږو او محترمو اسلامي ورونړو! داسې خو امام بُخاري رَحْمَةُاللهِعَلَيْه ډير كتابونه ليكلي دي، خو كوم مقبوليت او شُهرت "بُخاري شريف" ته حاصل دے بل كتاب ته نه دے حاصل شوے، اِمام ابوزيد مَروَزِي رَحْمَةُاللهِعَلَيْه فرمائي: زه يو ځل په مكه مكرمه كښې د مقامِ اِبراهيم او حجرِ اسوَد په مينځ كښې اوده ووم چې په خوب كښې مې د الله پاك آخري نبـي صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم زيارت اوكړو، نبـي كريم صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ارشاد اوفرمائيلو: اے ابو زيد! زما د كتاب درس ولے نه وركوے؟ ما عرض اوكړو: يَا رسُـولَ الله صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم! زما ځان په تاسو قربان! ستاسو كتاب كوم يو دے؟ حُضُورِ اكرَم صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ارشاد اوفرمائيلو: د محمد بِن اسماعيل (يعني د امام بُخاري رَحْمَةُاللهِعَلَيْه) كتاب "بُخاري شريف".

(بستانُ المُحَدِّثين، ص274، 275 ملتقطاً)

د بُخاري شريف شان و عظمت

اے عاشقانِ رسول! د بُخاري شريف په باره كښې وئيل كيږي: "**اَصَحُّ الْكُتُبِ بَعْدَ كِتابِ اللهِ الصَّحِيْحُ الْبُخَارِی**" يعني د قرآنِ كريم نه پس د ټولو نه دُرُست كتاب "صحيح بُخاري" دے. د دې كتاب پورا نوم دا دے: "**اَلْجَامِعُ الْمُسْنَدُ الصَّحِيْحُ الْمُخْتَصَرُ مِنْ اُمُوْرِ رَسُوْلِ اللهِ وَسُنَنِهٖ وَ اَيَّامِه**". حضرت علامه علي قاري رَحْمَةُاللهِعَلَيْه فرمائي: بُزُرګانو ليكلي دي: كه يو مشكل كښې "صحيح بُخاري" اولوستې شي نو هغه مشكل به لرې شي او دا كتاب كومه كشتۍ كښې وي هغه به نه ډوبيږي، د قحط (يعني باران نه كيدو) په وخت كښې دا اولوستې شي نو باران كيږي. حضرت امام اَصِيلُ الدِّين رَحْمَةُاللهِعَلَيْه فرمائي: ما د خپل ځان او نورو خلقو د مشكلاتو او پريشانۍ د پاره د "صحيح بُخاري"

(c) ketabton.com: The Digital Library

120 څله ختم کړے دے نو ټول مرادونه او ضرورتونه مې پورا شوي دي، دا ټول برکتونه د سرورِ کائنات صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم دي. (مرقاۃ، ج1، ص54)

حضرت مفتی احمد یار خان نعیمي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه فرمائي: په مصیبتونو کښې ختمِ بُخاري کیږي، د دې په برکت او د الله پاك په فضل سره مصیبتونه ختمیږي. (مرآۃالمناجیح، ج1، ص11 مفهوماً)

د اِمام بُخاري عاداتِ مُبارَکه

خوږو او محترمو اسلامي ورونړو! شپه ورځ یو کولو سره او خپل مقصد پورا کولو جذبے سره کامیابي او ترقي حاصلیږي، په فضول کارونو کښې ورځ ضائع کول او شپې په غفلت کښې تیروونکي خلق هیڅ کله کامیابي نه شي حاصلولے، امام بُخاري رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه به د عیش و عشرت نه لرې اوسیدلو، د شبهاتو نه ځان بچ کیدل ورته د پلار نه په میراث کښې میلاؤ وو، د حقوقُ العبادو په حفاظت کولو کښې یو مثالي نمونه وه، د عشقِ رسول کیفیت ئې دا وو چې د خوږ نبي صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ویښته مبارك ئې ځان سره ساتلو. هغوئي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه به ډیر کم خوراك کولو، د خپل نِیَّت ئې ښه حفاظت کولو.

د هغوئي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه د عبادت ذوق هم مثالي وو، ټوله شپه به ویښ پاتي کیدلو او عبادت به ئې کولو، ډیر زیات نفلونه به ئې ادا کول، هره ورځ به د نیمې شپې پاڅیدلو او لس سیپارې تلاوت به ئې کولو، په رَمَضَانُ الْمُبَارَك کښې به ئې هره ورځ د یو قرآنِ پاك ختم کولو، په تراویح کښې قرآنِ پاك ختمول د هغوئي په معمولاتو کښې شامل وو. (سیر اعلام النبلاء، ج10، ص303،تهذیب الاسماء واللغات، ج1، ص93، طبقاتُ الشافعیه الکبرٰی، ج2، ص224)

د امام بُخاري روزګار

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوږو او محترمو اسلامي ورونړو! امام بُخاري رَحۡمَةُاللّٰهِ عَلَيۡه زميندار او سوداګر وو، هغوئي رَحۡمَةُاللّٰهِ عَلَيۡه ته د پلار نه په ميراث کښې ډير مال پاتي شوے وو کوم ئي چې په مضارَبَت ورکړے وو. (مصابيح الجامع للدماميني، ج5، ص49، فتح الباري، ج1، ص454)

يو ځل هغوئي رَحۡمَةُاللّٰهِ عَلَيۡه اوفرمائيل: ما ته به هره مياشت 500 درهمه ګټه راتله او ما به هغه ټول د علم په طلب کښې خرچ کوله.

(سير اعلام النبلاء، ج10، ص309)

د شهدو مچۍ 17 ځله اوچيچلو (حکايت)

اِمام بُخاري رَحۡمَةُاللّٰهِ عَلَيۡه يوه ورځ لمُونځ ادا کولو، د شهدو مچۍ هغوئي رَحۡمَةُاللّٰهِ عَلَيۡه 17 ځله اوچيچلو، د لمُونځ پورا کولو نه پس ئي اوفرمائيل: لږ اوګورئ دا څه ثيز دے کوم چې په لمَانځه کښې ما ته تکليف راکولو؟ شاګردانو چې اوکتل نو د هغوئي رَحۡمَةُاللّٰهِ عَلَيۡه ملا 17 ځائ پړسيدلي وه. امام بُخاري رَحۡمَةُاللّٰهِ عَلَيۡه د شهدو مچۍ 17 ځله چيچلو باوُجود لمُونځ نه ماتولو مُتَعَلِّق اووئيل: ما د يو آيت تلاوت کولو او زما دا خواهش وو چې زه دا آيت پورا کړم. (هدى السارى مقدمه فتح البارى، ص455 ملتقطاً)

اے عاشقانِ رسول! تاسو اوليدل! په لمَانځه کښې د خشوع انداز! الله پاك دِ د امام بُخاري رَحۡمَةُاللّٰهِ عَلَيۡه په برکت مونږ ته هم د عبادت او تلاوتِ قرآن توفيق رانصيب کړي.

بنادے مجھے نیک نیکوں کا صدقہ گناہوں سے ہر دم بچا یا اِلٰہی
عبادت میں گزرے مری زندگانی کرم ہو کرم یا خدا یا اِلٰہی

(وسائل بخشش مرمم، ص105)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّى اللهُ عَلٰى مُحَمَّد

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جمات ادب

يو ځل اِمام بُخاري رَحْمَةُاللهِعَلَيْه په جمات کښې وو، يو کس د خپلې ګيرې نه ډکے ويستلو او په جمات کښې ئې غوزار کړو! هغوئي رَحْمَةُاللهِعَلَيْه پاڅيدلو او هغه ډکے ئې په خپل لستوڼي کښې کيښودو چې کله د جمات نه بهر شو نو غوزار ئې کړو. (تاريخِ بَغداد، ج2، ص13)

کله ئې هم غِيبَت نه دے کړے

اِمام بُخاري فرمائي: زه اُمّيد کووم چې د الله پاك په بارګاه کښې به په داسې حال کښې حاضرېږم چې هغه به زما نه د غِيبَت حساب نه اخلي ځکه چې ما د چا غيبت نه دے کړے. (تاريخِ بَغداد، ج2، ص13)

نيت بدليدل ئې خوښ نه کړل (حکايت)

حضرت بَکر بِن منير رَحْمَةُاللهِعَلَيْه بيانوي: يو ځل يو کس اِمام بُخاري رَحْمَةُاللهِعَلَيْه ته سامان را اوليږلو، د ماښام په وخت کښې د هغوئي رَحْمَةُاللهِعَلَيْه خوا ته يو څو سوداګر راغلل او د پينځه زره (5000) درهمه نفع په بدله کښې ئې هغه سامان اخستل غوښتل نو هغوئي رَحْمَةُاللهِعَلَيْه اوفرمائيل: نن شپه صبر اوکړئ، په دويمه ورځ د سوداګرو دويمه ډله راغله، هغوئي د لس زره (10000) درهمو په نفع د اخستلو پيش کش اوکړو، امام بُخاري رَحْمَةُاللهِعَلَيْه اوفرمائيل: پرون چې کوم سوداګر راغلي وو، ما په هغوئي باندې د خرڅولو نيت کړے وو، بيا هغوئي رَحْمَةُاللهِعَلَيْه هغه سامان خرڅ کړو او اوئې فرمائيل: ما خپل نيت بدلول نه خوښولو.

(تاريخِ بَغداد، ج2، ص12 ملتقطاً)

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوږو او محترمو اسلامي ورونړو! د الله والؤ هم څه بنه شان دے، ديني مُعامَله وي يا دُنياوي، دا حضرات په يو حال كښي هم د الله پاك د ويرې نه نه بے ويرې كيږي بلكه په هر حال كښي د خپل نيت او زړه حفاظت كوي، كاش! چې د نن دور سوداګر هم د امام بُخاري رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه پيروي اوكړي او په رښتيا او امانت دارئ سره كاروبار اوكړي نو په زرق كښي به د خيروبركت سره سره ډير اجر و ثواب اوګټي.

د خرڅوونكي د پاره د ويرې خبره

اِمام محمد غزالي رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه فرمائي: د قيامت په ورځ به سوداګر د هر هغه كس سره اودرولے شي چا چې په هغه څه څيز خرڅ كړے وي او د كومو خلقو سره چې د هغه اخستل خرڅول شوي وي د هغوئي د شمير برابر به د هغه نه حساب واخستې شي. (اِحياء العلوم، ج2، ص111)

عاشقِ مال اس میں سوچ آخر کیا عروج وکمال رکھا ہے؟
تجھ کو مل جائے گا جو قسمت میں تیری رزقِ حلال رکھا ہے

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ عَلٰى مُحَمَّد

د اُستاذانو او شاګردانو شمير

اعلیٰ حضرت امام احمد رضا خان رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه فرمائي: اِمام بُخاري رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه چې وفات كيدلو نو لس اتيا زره (90000) شاګردان او مُحَدِّثين ئې پريښودي وو. (ملفوظاتِ اعلیٰ حضرت، ص238)

شارِح بُخاري مفتي شريف الحق امجدي رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه ليكي: د اِمام بُخاري رَحۡمَةُاللهِعَلَيۡه د اُستاذانو شمير يو زر اتيا دے. (نُزهَةُ القارى، ج1، ص119)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د امام بُخاري نصیحت

خوږو او محترمو اسلامي وروڼو! اِمام بُخاري رَحْمَةُاللهِعَلَيْه به اکثر دا اشعار لوستلو:

اِغْتَنِمْ فِي الْفَرَاغِ فَضْلَ الرُّكُوْعِ　　فَعَسٰى اَنْ يَّكُوْنَ مَوْتُكَ بَغْتَةً
كَمْ صَحِيْحٍ رَأَيْتُ مِنْ غَيْرِ سَقَمٍ　　خَرَجَتْ نَفْسُهُ الصَّحِيْحَةُ فَلْتَةً

ترجمه: (1) د فراغت په وخت کښې رکوع او سجود (یعني نفل لمُونځ) غنیمت اوګڼړه، نِزدې ده چې تا ته به مرګ ناڅاپه راشي. (2) ما ډېر داسې صحت مند خلق لیدلي دي کوم چې څه ناجوړه نه وو او ناڅاپه د هغوئې روحونه اووتل.
(مُکاشفةُ القلوب، ص 271)

آخرت کی کرو جلد تیاریاں موت آکر رہے گی تمہیں بے گماں
موت کا دیکھو اعلان کرتا ہوا سوئے گورِ غریباں جنازہ چلا
کہتا ہے، جامِ ہستی کو جس نے پیا وہ بھی میری طرح قبر میں جائے گا
تم اے بوڑھو سُنو! نوجوانو سنو! اے ضعیفو سنو! پہلوانو سنو!
موت کو ہر گھڑی سر پہ جانو سنو جلد توبہ کرو میری مانو سنو!

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب!　　صَلَّی اللهُ عَلٰی مُحَمَّد

د خوږ نبي ﷺ په دربار کښې د امام بُخاري انتِظار

حضرت عبدُ الواحد طَوَاوِیسی رَحْمَةُاللهِعَلَيْه بیانوی چې ما په خوب کښې د خوږ آقا صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم زیارت اوکړو، خوږ نبي صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم د صحابهٔ کرامو عَلَیْهِمُ الرِّضْوان سره په یو مقام ولاړ وو، ما د خوږ آقا صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم په خدمت کښې سلام عرض کړو، خوږ آقا صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم د سلام جواب را عطا کړو. ما د اودریدلو سبب معلوم کړو نو هغوئې صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ارشاد اوفرمائیلو: "زه د محمد

(c) ketabton.com: The Digital Library

بِن اسماعيل بُخاري انتظار كووم. " څه ورځې پس معلوم شو چې امام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْهِوفات شوے دے. په تحقيق كولو پته اولګيدله چې په كومه شپه د هغوئي رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه وفات شوے وو هم په هغه شپه ما د حُضُور صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم زيارت كړے وو. (سِيَر اعلام النبلاء، ج10، ص319)

اے عاشقانِ امام بُخاري! اِمام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه په يكم شوالُ الْمُكَرَّم 256 هجرئ (د اختر په شپه) د 62 كالو په عمر كښې وفات شوے دے. د يوے مودے پورې د هغوئي رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه د قبر مبارك نه د مشك و عنبر نه زياته ښكلي خوشبوئي راتله. بار بار به په قبر مبارك خاوره اچولے كيدله خو خلقو به د تَبَرُّك په وجه خاوره وړله. (طبقات الشافعية الكبرٰى، ج2، ص232، 233 مفهوماً) د هغوئي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه مزار مبارك سمرقند (اُزبكِستان) ته نِزدې خرتنګ نامي علاقه كښې دے. (سِيَر اعلام النبلاء، ج10، ص319، 320)

د امام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه د مزار بركتونه

حضرت ابوفتح سمرقندي رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه فرمائي: په سمرقند كښې قحط راغلو (يعني د باران نه كيدو په وجه د غذا كمے شو). خلقو ډير ځله "د استسقٰی لمُونځ " اوكړو، دُعاګاني اوغوښتلې خو باران اونشو، بيا يو نيك سړے د [سمرقند] ښار قاضي خوا ته لاړو او هغه ته ئې مشوره وركړه چې تاسو د اِمام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْهمزار شريف ته لاړ شئ او هلته د الله پاك نه د باران دُعا اوغواړئ كيدے شي چې الله پاك ستاسو دُعا قبوله كړي. د ښار قاضي دا مشوره قبوله كړه، د ښار خلق ئې ځان سره كړو او د امام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه مزار شريف ته حاضر شو، خلقو هلته ډيره په زارئ او ژړا د الله پاك نه په عاجزئ او انكسارئ دُعا اوغوښتله او د امام بُخاري رَحْمَةُاللهِ عَلَيْه په وسيله ئې د دُعا سفارش اوكړو. هغه وخت په آسمان كښې وريځے راغلے او ووه ورځې مسلسل دومره زيات باران اوشو چې خلق په "خرتنګ" كښې حصار شو څكه چې د زيات

(c) ketabton.com: The Digital Library

باران په وجه سمرقند ته رسيدل مشکل شوي وو. (د خرتنګ نه سمرقنده پورې د دريو ورځو فاصله ده.) (ارشاد الساری، ج1، ص67) **د الله پاك دِ په هغوئي رحمت وي او د هغوئي په برکت دِ زمونږه بے حسابه بخښنه اوشي.** اٰمِيْن بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِيْن صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

اللّٰہ غنی! شانِ ولی! راج دلوں پر دُنیا سے چلے جائیں حکومت نہیں جاتی

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ عَلٰى مُحَمَّد

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library